

Hanna, de moeder van Samuël

De twee boeken Samuël vormden oorspronkelijk één geheel.

Dat Samuël niet de schrijver van deze boeken kan zijn geweest, blijkt uit 1 Sam. 25:1a dat begint met de woorden: *Samuël stierf.*

Maar de schrijver van beide boeken zal zeker gebruik gemaakt hebben van gegevens, die indertijd door Samuël zelf zijn opgeschreven.

In 1 Kron. 29:29 staat namelijk:

De geschiedenis van koning David, van het begin tot het einde, zie, die is beschreven in de geschiedenis van de ziener Samuël, in de geschiedenis van de profeet Nathan, en in de geschiedenis van de ziener Gad.

Samuël was de laatste richter en heeft zelf de eerste koning

over Israël gezalfd. Aanvankelijk was Samuël een tegenstander van het koningschap.

Hij zag er een groot gevaar in namelijk dat het volk op zijn koning zou vertrouwen en de Heere vergeten.

Op aanwijzing van de Heere Zelf stemt Samuël tenslotte toe.

Maar het koningschap onder Israël dient principieel anders te zijn dan bij de omwonende volkeren.

We lezen in 1 Samuël 1:

1 Er was een man uit Ramathaim-Zofim, uit het bergland van Efraïm, en zijn naam was Elkana.

Hier wordt de vader van Samuël genoemd namelijk: Elkana en dat betekent: God schiep.

2 En hij had twee vrouwen. De naam van de ene was Hanna en de naam van de andere Peninna.

Nu had Peninna kinderen, maar Hanna had geen kinderen.

Dat een man in Israël twee vrouwen had, kwam onder Israël meer voor.

Bijvoorbeeld bij Jacob met zijn vrouwen Rachel (die hij lief had) en Lea die hij van zijn oom Laban opgedrongen kreeg. Dat wilde hij in feite zelf niet.

Meestal ontstond in deze situatie met meerdere vrouwen jaloezie.

Gelukkig is het onder het nieuwe verbond eenvoudig en simpel: Eén man met één vrouw.

Hanna: haar naam betekent "liefelijkheid" en zij had geen kinderen.

Door een Israëlische vrouw werd dit als een schande opgevat; het wekte bij haar een gevoel van minderwaardigheid op.

Peninna betekent: koraal. Ook een mooie naam want koraal kan mooi zijn maar Hanna wint het toch met haar naam: liefelijkheid.

3 Deze man ging van jaar tot jaar uit om zich in Silo voor de HEERE van de legermachten neer te buigen en offers te brengen.

Daar waren de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, priesters van de HEERE.

Elkana ging van jaar tot jaar naar Silo want er was nog geen tempel in Jeruzalem en in Silo stond de ark Gods.

Hij ging daar heen om "de Heere van de legermachten" te aanbidden en offers te brengen.

Het is de eerste keer in de Bijbel dat de uitdrukking: "Heere van de legermachten" genoemd wordt.

Het betekent: Heere van de hemelse legermachten en daarna komt deze uitdrukking nog ongeveer 280 maal in de Schrift voor.

Daar waren de priesters van de Heere, de beide zonen van Eli die echter hun priesterdienst niet goed vervulden.

4 Wanneer de dag kwam dat Elkana een offer bracht, gaf hij delen van het vlees aan Peninna, zijn vrouw, en aan al haar zonen en haar dochters.

5 Maar aan Hanna gaf hij een speciaal deel, want hij had Hanna lief; maar de HEERE had haar baarmoeder toegesloten.

Aan een offer was een offermaaltijd verbonden, waaraan de hele familie en andere genodigden aanzat.

Aan die offermaaltijd zat dus Elkana en Peninna met haar zonen en dochters en Hanna zonder kinderen.

Elkana probeert het gemis aan kinderen bij Hanna wat te compenseren door Hanna wat extra te geven, waarmee hij haar wilde troosten.

Men mag aannemen, dat Elkana pas Peninna als bijvrouw gehuwd heeft, nadat gebleken was dat Hanna kinderloos bleef.

6 Haar tegenpartij treiterde haar telkens weer om haar kwaad te maken, omdat de HEERE haar baarmoeder toegesloten had.

7 En zo ging het jaar op jaar. Zo dikwijls als zij naar het huis van de HEERE ging, treiterde zij haar zo; dan huilde zij en at niet.

De verhouding tussen de beide vrouwen was verre van ideaal.

8 Elkana, haar man, zei dan tegen haar: Hanna, waarom huil je, waarom eet je niet, en waarom is je hart verdrietig?

Ben ik je niet meer waard dan tien zonen?

Elkana toont begrip voor het verdriet van Hanna en probeert haar duidelijk te maken, dat hij het meeste van haar houdt.

Maar ook dat zal natuurlijk averechts op Peninna gewerkt hebben.

9 Toen stond Hanna op, nadat men in Silo gegeten en gedronken had. Nu zat Eli, de priester, op een stoel bij een deurpost van de tempel van de HEERE.

De hogepriester Eli zat bij de deur om toezicht te houden op wat er binnen – met name in de voorhof – gebeurde.

Hanna, geplaagd en bitter bedroefd, ging met haar droefheid tot de Heere en stortte

haar hart voor Zijn aangezicht uit.

10 Bitter van gemoed bad zij tot de HEERE en zij huilde erg.

Er staat hier: "zij huilde erg" en men kan zeggen: haar verdriet heeft nu een hoogtepunt bereikt.

11a Zij legde een gelofte af; zij zei: HEERE van de legermachten, wanneer U werkelijk de ellende van Uw dienaress aanziet, aan mij denkt en Uw dienaress niet vergeet.

"De ellende van uw dienaress". Ze bedoelde daarmee te zeggen: de ellende van haar onvruchtbaarheid en de plagerijen van Peninna.

Met het woord dienaress drukt zij haar afhankelijkheid en onderworpenheid aan de Heere uit.

11b Maar aan Uw dienaress een mannelijke nakomeling geeft, dan zal ik die voor al de dagen van zijn leven aan de HEERE

geven, en er zal geen scheermes op zijn hoofd komen.

Reeds voor zijn geboorte belooft zij haar zoon als Nazireeër aan de Heere te wijden.

In Numeri 6:1-21 wordt het Nazireeërschap uitgelegd. Zo iemand wijdt zich aan de Heere; hij zal zich onthouden van wijn en bedwelmende drank.

Daarbij zal hij zijn hoofdhaar lang laten groeien, zoals ook bij Simson het geval was.

Dat is bij de Nazireeër het lichamelijke ereteken, dat hij zijn levenskracht ongeschonden aan Jahwé gewijd heeft.

Toen bij de Nazireeër Simson zijn haren afgeknipt werden, verloor hij ook zijn grote kracht.

Dus Hanna belooft, als de Heere haar een zoon zou schenken, zij hem aan de Heere zou toewijden.

12 En het gebeurde, toen zij lang bleef bidden voor het aanzicht van de HEERE, dat Eli op haar mond lette.

13 Want Hanna sprak in haar hart; alleen haar lippen bewogen, maar haar stem werd niet gehoord. Daarom hield Eli haar voor dronken.

Dit is wel een droevig bewijs van het religieuze verval in die dagen, dat dronken mannen en vrouwen in de tempel niet vreemd waren.

Het wijndrinken bij offermaaltijden was blijkbaar gebruikelijk.

14 En Eli zei tegen haar: Hoe lang zult u zich nog dronken gedragen? Ontdoe u van uw wijn.

15 Doch Hanna antwoordde: Neen, mijn heer, ik ben een diepbedroefde vrouw.

Wijn noch bedwelmende drank heb ik gedronken, maar ik heb mijn hart uitgestort

voor het aangezicht des Heeren.

Dat is een prachtige uitdrukking voor het bidden: je hart voor de Heere uitstorten.

In Psalm 62:9 staat:

Vertrouw op Hem te allen tijde, volk, stort uw hart uit voor Zijn aangezicht; God is voor ons een toevlucht.

16 Houd uw dienares toch niet voor een verdorven vrouw, want vanwege de veelheid van mijn gedachten en mijn verdriet heb ik tot nu toe gesproken.

17 Toen antwoordde Eli en zei: Ga in vrede, en de God van Israël zal u geven wat u van Hem gebeden hebt.

De uitspraak: "Ga in vrede" is een echte Oosterse uitspraak maar de daarop volgende woorden zijn woorden van geloofszekerheid.

18 Zij zei: Laat uw dienares genade vinden in uw ogen. Vervol-

gens ging de vrouw haars weegs.

Zij at weer en haar gezicht stond bij haar niet meer als voorheen.

Hanna heeft door gebed en smeking haar wensen bij de Heere bekend gemaakt en bij haar gaat al in vervulling wat voor ons in Filip. 4:6 en 7 geschreven staat:

Wees in geen ding bezorgd, maar laat uw verlangens in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God.

En de vrede van God, die alle begrip te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten bewaken in Christus Jezus.

19 Zij stonden 's morgens vroeg op, bogen zich neer voor het aangezicht van de HEERE, keerden terug en kwamen aan bij hun huis in Rama.

Elkana had gemeenschap met zijn vrouw Hanna, en de HEE-RE dacht aan haar.

20 Het gebeurde na verloop van dagen dat Hanna zwanger werd. Zij baarde een zoon en gaf hem de naam Samuel, want, zei ze, ik heb hem van de HEERE gebeden.

Hanna had haar hart voor de Heere uitgestort en Hij heeft haar verhoord.